

Bevezetés a számítógépi grafikába

Raszteres algoritmusok (szakasz, kör)

Troll Ede Mátyás

Matematikai és Informatikai Intézet
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Eger, 2024

Áttekintés

- 1 Raszteres és vektorgrafika
- 2 Szakaszrajzoló algoritmusok
  - DDA
  - MidPoint algoritmus
- 3 Körrajzoló algoritmus

Áttekintés

- 1 Raszteres és vektorgrafika
- 2 Szakaszrajzoló algoritmusok
  - DDA
  - MidPoint algoritmus
- 3 Körrajzoló algoritmus

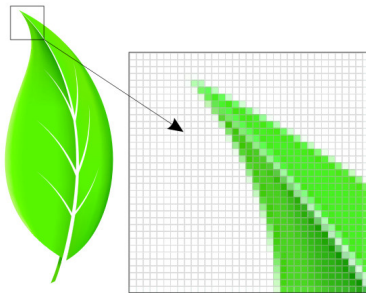
Raszteres grafika

A kép sorokból (scanline) és azon belül oszlopokba rendezett képpontokból (pixel) áll. Egy képpont leírásához az alábbi információkat tároljuk:

- Pozíció (x, y koordináták)
- Színinformáció (általában *ARGB*)

Problémák:

- Képméret
- Rugalmatlanság
- Felbontási probléma
(nagyítás $\rightarrow$ lépcsőhatás)

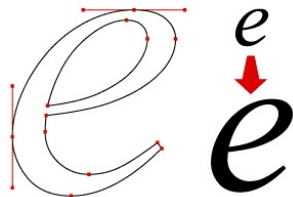
Vektorgrafika

A képet különböző alakzatok leírásával definiáljuk

- Szakaszc
- Kör (körív)
- Különböző görbék
- Egyéb alakzatok...
- Rasztergrafikus és digitális képek
- Szövegek

Szabvány: SVG (Scalable Vector Graphics)

- XML alapú leírónyelv
- W3C által definiált nyílt szabvány
- Képes animációk, eseménykezelés kezelésére

Vektorgrafika

A képet különböző alakzatok leírásával definiáljuk

- Szakas `<line x1="0" y1="0" x2="0" y2="0" />`
- Kör (körív) `<circle cx="100" cy="100" r="20" />`
- Különböző görbék `<path d="M 10 180 Q 70 110 180 260 500 110 320 230" />`
- Egyéb alakzatok...
- Rasztergrafikus és digitális képek
- Szövegek

Szabvány: SVG (Scalable Vector Graphics) <http://svg.elte.hu/>

- XML alapú leírónyelv
- W3C által definiált nyílt szabvány
- Képes animációk, eseménykezelés kezelésére

Áttekintés

- 1 Raszteres és vektorgrafika
- 2 Szakaszrajzoló algoritmusok
  - DDA
  - MidPoint algoritmus
- 3 Körrajzoló algoritmus

Kíválmak

- Látszódjon egyenes vonalnak
  - Alapvető kíválmomnak tűnik, de ez csak pontos függőleges, vízszintes és 45° -os meredekség esetén egyértelmű
- Pontos (a kezdőpontból indul és a végpontba érkezik)
  - Ha ez nem teljesül, akkor poligon rajzolásnál "lukak" jelennek meg
  - Később a görbéket is szakaszokkal közelítjük
- Fedettsége legyen állandó
- Legyen gyors

Egyszerű növekményes algoritmus

Induljunk ki az egyenes explicit egyenletéből

$$y = mx + b$$

Ekkor az y tengellyel vett metszéspontja

$$(0, b)$$

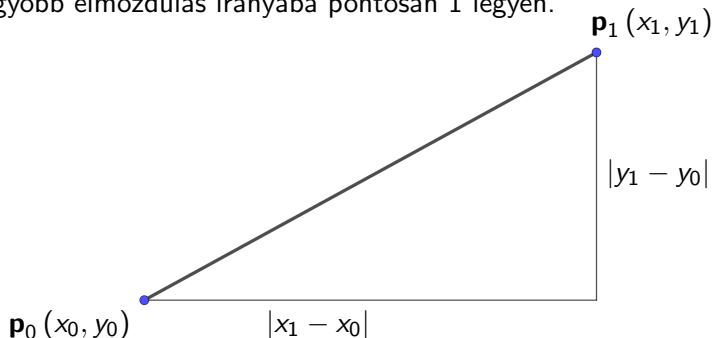
A meredekség segítségével meghatározhatjuk, hogy mennyit lépünk vízszintesen, illetve függőlegesen a következő pontig

$$m = \frac{d_y}{d_x}$$

Az eredmény nem szép, mert az kerekítések miatt lukak lehetnek benne.

DDA

Lényege, hogy d_x és d_y értékét úgy választjuk meg, hogy a nagyobb elmozdulás irányába pontosan 1 legyen.

DDA

Lényege, hogy d_x és d_y értékét úgy választjuk meg, hogy a nagyobb elmozdulás irányába pontosan 1 legyen.

Legyenek a megrajzolandó szakasz végpontjai $\mathbf{p}_0(x_0, y_0)$ és $\mathbf{p}_1(x_1, y_1)$. Ekkor

$$d_x = \frac{x_1 - x_0}{\max(|x_1 - x_0|, |y_1 - y_0|)}$$

$$d_y = \frac{y_1 - y_0}{\max(|x_1 - x_0|, |y_1 - y_0|)}$$

DDA

ELJÁRÁS DDA(SZIN S, EGÉSZ X0, EGÉSZ Y0, EGÉSZ X1, EGÉSZ Y1);

VÁLTOZÓK

VALÓS: DX, DY, HOSSZ, NX, NY, X, Y;

EGÉSZ: I;

ALGORITMUS

DX $\leftarrow$ X1 - X0; DY $\leftarrow$ Y1 - Y0;

HOSSZ $\leftarrow$ ABS(DX);

HA (HOSSZ < ABS(DY)) AKKOR

HOSSZ $\leftarrow$ ABS(DY);

HA_VÉGE;

NX $\leftarrow$ DX / HOSSZ; X $\leftarrow$ X0;

NY $\leftarrow$ DY / HOSSZ; Y $\leftarrow$ Y0;

PIXEL(KEREKÍT(X), KEREKÍT(Y), S);

CIKLUS I $\leftarrow$ 1..HOSSZ

X $\leftarrow$ X + NX;

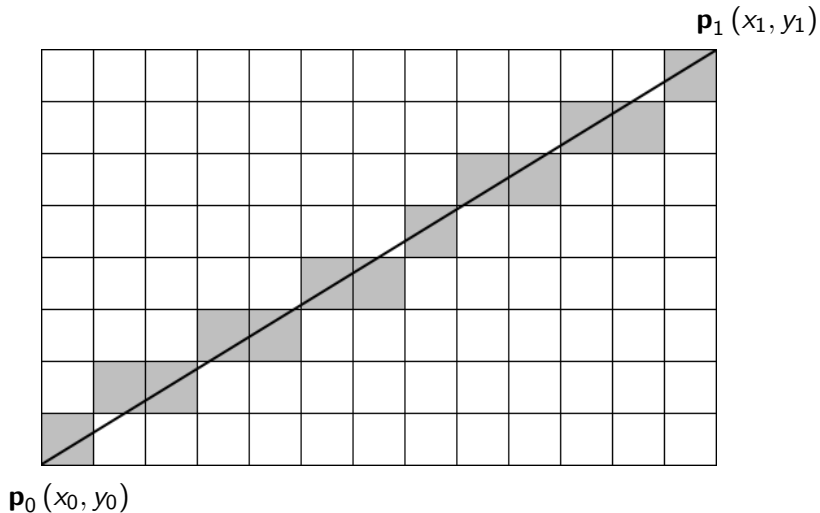
Y $\leftarrow$ Y + NY;

PIXEL(KEREKÍT(X), KEREKÍT(Y), S);

CIKLUS_VÉGE;

ELJÁRÁS_VÉGE;

DDA

DDA

Probléma: az algoritmus valós aritmetikát és kerekítést alkalmaz.

MidPoint algoritmus

MidPoint algoritmus

Jack Elton Bresenham 1962-ben az IBM-nél kifejlesztett egy algoritmust, mely javítja a DDA hibáját.

MidPoint algoritmus

Jack Elton Bresenham 1962-ben az IBM-nél kifejlesztett egy algoritmust, mely javítja a DDA hibáját.

Később Pitteway, M.L.W. megalkotta a MidPoint algoritmust, mely bizonyítottan ugyanazokat a pontokat állítja elő, mint az 1962-es Bresenham algoritmus.

MidPoint algoritmus

Jack Elton Bresenham 1962-ben az IBM-nél kifejlesztett egy algoritmust, mely javítja a DDA hibáját.

Később Pitteway, M.L.W. megalkotta a MidPoint algoritmust, mely bizonyítottan ugyanazokat a pontokat állítja elő, mint az 1962-es Bresenham algoritmus.

Az algoritmus lényege, hogy a lehetséges képernyőpontok közül mindig azt választjuk ki, amelyik közelebb helyezkedik el az elméleti egyeneshez.

MidPoint algoritmus

A szakasz legyen adott a $\mathbf{p}_1(x_1; y_1)$, $\mathbf{p}_2(x_2; y_2)$, és induljunk ki az egyenes $y = mx + b$ egyenletéből! Ekkor

$$d_x = x_2 - x_1$$

$$d_y = y_2 - y_1.$$

Ezek alapján

$$m = \frac{d_y}{d_x} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}.$$

Az egyenesnek az x tengellyel bezárt szögét jelölje α , és tegyük fel, hogy $0 \leq m < 1$. Ekkor tudjuk, hogy $0^\circ \leq \alpha < 45^\circ$, mivel $m = \tan \alpha$.

MidPoint algoritmus

Mivel $0^\circ \leq \alpha < 45^\circ$, ezért tudjuk, hogy $d_x > d_y$.

A növekményes algoritmus minden x irányú lépés után kiszámolta az y irányú növekedést, és egész túlcsordulás esetén kigyújtotta a pontot.

MidPoint algoritmus

Mivel $0^\circ \leq \alpha < 45^\circ$, ezért tudjuk, hogy $d_x > d_y$.

A növekményes algoritmus minden x irányú lépés után kiszámolta az y irányú növekedést, és egész túlcsordulás esetén kigyújtotta a pontot.

Az ideális egyenes azonban valahol két y koordináta között található. A feladatunk az, hogy megkeressük, melyik van kisebb távolságra az egyenestől.

MidPoint algoritmus

Az egyenes implicit alakja $F(x, y) = Ax + By + C = 0$

MidPoint algoritmus

Az egyenes implicit alakja $F(x, y) = Ax + By + C = 0$, ahol

$$A = d_y$$

$$B = -d_x$$

$$C = bd_x$$

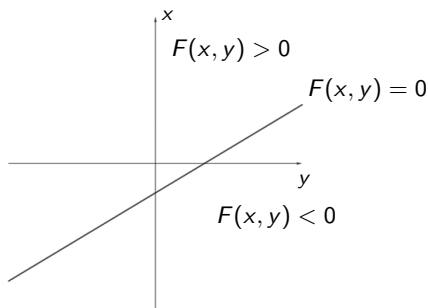
MidPoint algoritmus

Az egyenes implicit alakja $F(x, y) = Ax + By + C = 0$, ahol

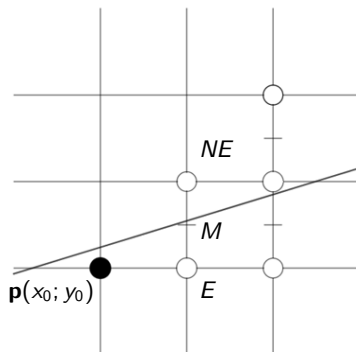
$$A = d_y$$

$$B = -d_x$$

$$C = bd_x$$

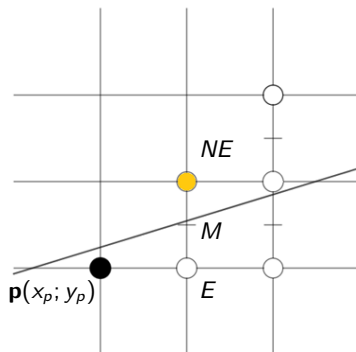
Mivel $0 \leq m < 1$, így amennyiben $d_x = 1$, úgy $d_y < 1$.

MidPoint algoritmus

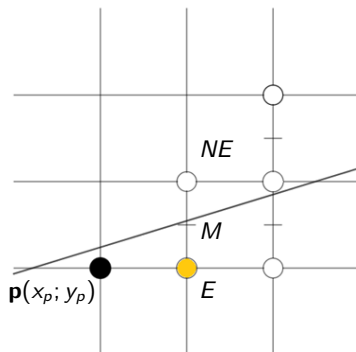
Mivel $0 \leq m < 1$, így amennyiben $d_x = 1$, úgy $d_y < 1$.

$$\text{Ha } d_{p+1} = F(x_p + 1, y_p + \frac{1}{2}) \leq 0 \rightarrow NE$$

MidPoint algoritmus

Mivel $0 \leq m < 1$, így amennyiben $d_x = 1$, úgy $d_y < 1$.

Ha $d_{p+1} = F(x_p + 1, y_p + \frac{1}{2}) > 0 \rightarrow E$

MidPoint algoritmus

Ha minden x szerinti lépés után kiszámítjuk $F(x_{p+1}; y_{p+1})$ értékét, akkor a sok művelet miatt lassú lesz az algoritmus.

MidPoint algoritmus

Ha minden x szerinti lépés után kiszámítjuk $F(x_{p+1}; y_{p+1})$ értékét, akkor a sok művelet miatt lassú lesz az algoritmus.

Megoldás: d_{p+1} ismeretében határozzuk meg d_{p+2} értékét, majd a kettő differenciájából képezzünk növekményt!

MidPoint algoritmus

Ha minden x szerinti lépés után kiszámítjuk $F(x_{p+1}; y_{p+1})$ értékét, akkor a sok művelet miatt lassú lesz az algoritmus.

Megoldás: d_{p+1} ismeretében határozzuk meg d_{p+2} értékét, majd a kettő differenciájából képezzünk növekményt!

Ha $p + 1$. lépésben E -t választottuk, akkor

$$d_{p+2} = F\left(x_p + 2, y_p + \frac{1}{2}\right) = A(x_p + 2) + B(y_p + \frac{1}{2}) + C$$

$$d_{p+1} = F\left(x_p + 1, y_p + \frac{1}{2}\right) = A(x_p + 1) + B(y_p + \frac{1}{2}) + C$$

$$d_E = d_{p+2} - d_{p+1} = A = d_y$$

MidPoint algoritmus

Ha minden x szerinti lépés után kiszámítjuk $F(x_{p+1}; y_{p+1})$ értékét, akkor a sok művelet miatt lassú lesz az algoritmus.

Megoldás: d_{p+1} ismeretében határozzuk meg d_{p+2} értékét, majd a kettő differenciájából képezzünk növekményt!

Ha $p + 1$. esetén NE -t választottuk, akkor

$$d_{p+2} = F\left(x_p + 2, y_p + \frac{3}{2}\right) = A(x_p + 2) + B(y_p + \frac{3}{2}) + C$$

$$d_{p+1} = F\left(x_p + 1, y_p + \frac{1}{2}\right) = A(x_p + 1) + B(y_p + \frac{1}{2}) + C$$

$$d_E = d_{p+2} - d_{p+1} = A + B = d_y - d_x$$

MidPoint algoritmus

Meghatároztuk, hogy x szerint lépve hogyan változik a d döntési változó értéke az előző lépésünk alapján. A következő feladat d kezdeti értékének meghatározása.

MidPoint algoritmus

Meghatároztuk, hogy x szerint lépve hogyan változik a d döntési változó értéke az előző lépésünk alapján. A következő feladat d kezdeti értékének meghatározása.

Az első képpont a szakasz egyik végpontja $\mathbf{p}_1(x_1; y_1)$

Az első középpont koordinátái

$$M \left(x_1 + 1; y_1 + \frac{1}{2} \right)$$

MidPoint algoritmus

Meghatároztuk, hogy x szerint lépve hogyan változik a d döntési változó értéke az előző lépésünk alapján. A következő feladat d kezdeti értékének meghatározása.

Az első képpont a szakasz egyik végpontja $\mathbf{p}_1(x_1; y_1)$

Az első középpont koordinátái

$$M \left(x_1 + 1; y_1 + \frac{1}{2} \right)$$

Ez alapján

$$d_0 = F \left(x_1 + 1; y_1 + \frac{1}{2} \right) = Ax_1 + By_1 + C + A + \frac{B}{2} = F(x_1; y_1) + A + \frac{B}{2}$$

MidPoint algoritmus

Mivel $(x_1; y_1)$ rajta van a vonalon, így $F(x_1; y_1) = 0$, tehát

$$d_0 = A + \frac{B}{2} = d_y - \frac{d_x}{2}$$

A törtek elkerüléséhez egyszerűen megszorozzuk a kezdőértéket 2-vel

$$d_0 = 2d_y - d_x$$

MidPoint algoritmus

```
ELJÁRÁS SZAKASZ_MIDPOINT(SZIN S, EGÉSZ X0, EGÉSZ Y0,  
                           EGÉSZ X1, EGÉSZ Y1);
```

VÁLTOZÓK

```
    EGÉSZ: D, DY, DX, X, Y, I;
```

ALGORITMUS

```
    D <- 2 * DY - DX;
```

```
    X <- X0;
```

```
    Y <- Y0;
```

```
    CIKLUS I <- 1..DX
```

```
        PIXEL(X, Y, S);
```

```
        HA (D > 0) AKKOR
```

```
            Y <- Y + 1;
```

```
            D <- D + 2 * (DY - DX);
```

```
        KÜLÖNBEN
```

```
            D <- D + 2 * DY;
```

```
        HA_VÉGE;
```

```
        X <- X + 1;
```

```
    CIKLUS_VÉGE;
```

```
ELJÁRÁS_VÉGE;
```

MidPoint algoritmus

Az eljárás jelenleg csak olyan egyenesek esetén működik, melyek x tengellyel bezárt szöge $0^\circ \leq \alpha < 45^\circ$ közé esik.

MidPoint algoritmus

Az eljárás jelenleg csak olyan egyenesek esetén működik, melyek x tengellyel bezárt szöge $0^\circ \leq \alpha < 45^\circ$ közé esik.

A megoldás technikai jellegű. Az alapötlet az, hogy a tárgyalt egyenes alapján 8 különböző helyzetű egyenes különböztethető meg a szakaszok végpontjai alapján.

Ebből következik, hogy az egyes koordinátákat esetenként nem növelni, hanem csökkenteni kell 1-gyel. Ezt általában két segédváltozó (SX, SY) bevezetésével oldjuk meg, melyek értéke 0, 1, vagy -1 lehet.

Továbbá, ha a $m > 1$, akkor d_x és d_y szerepe felcserélendő.

Áttekintés

- 1 Raszteres és vektorgrafika
- 2 Szakaszrajzoló algoritmusok
  - DDA
  - MidPoint algoritmus
- 3 Körrajzoló algoritmus

Körrajzoló algoritmus

Tekintsük az Origó középpontú, R sugarú kör implicit egyenletét

$$x^2 + y^2 = R^2$$

Körrajzoló algoritmus

Tekintsük az Origó középpontú, R sugarú kör implicit egyenletét

$$x^2 + y^2 = R^2$$

Ebből explicit egyenletet csak úgy kaphatunk, ha két félkörre bontjuk

$$y = \pm \sqrt{R^2 - x^2}$$

Körrajzoló algoritmus

Tekintsük az Origó középpontú, R sugarú kör implicit egyenletét

$$x^2 + y^2 = R^2$$

Ebből explicit egyenletet csak úgy kaphatunk, ha két félkörre bontjuk

$$y = \pm \sqrt{R^2 - x^2}$$

Ez alapján elegendő egy félkör pontjait meghatároznunk, a többi tükrözéssel megkapható.

Körrajzoló algoritmus

Tekintsük az Origó középpontú, R sugarú kör implicit egyenletét

$$x^2 + y^2 = R^2$$

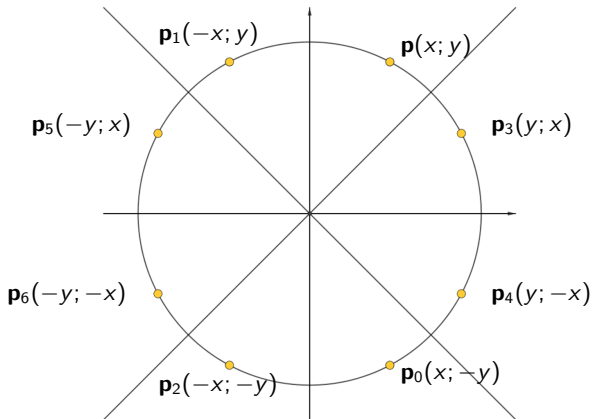
Ebből explicit egyenletet csak úgy kaphatunk, ha két félkörre bontjuk

$$y = \pm \sqrt{R^2 - x^2}$$

Ez alapján elegendő egy félkör pontjait meghatároznunk, a többi tükrözéssel megkapható.

Ezt tovább gondolva elegendő egy negyed- vagy nyolcad kör pontjait meghatároznunk.

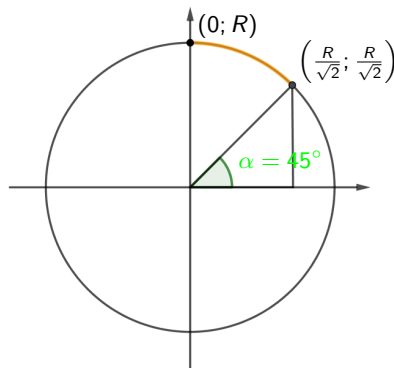
Körrajzoló algoritmus

MidPoint körrajzoló algoritmus

Szintén Bresenham nevéhez fűződik, elve hasonló a szakaszrajzoló algoritmuséhoz.

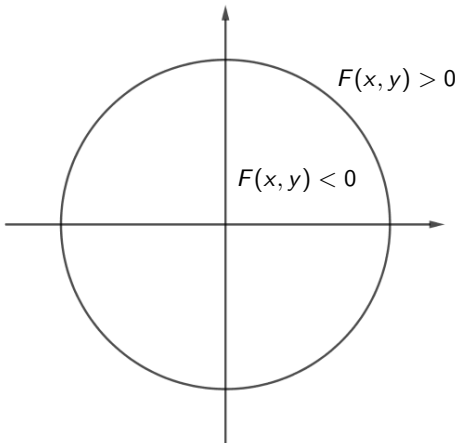
Tekintsük azt az esetet, amikor $x \in \left[0; \frac{R}{\sqrt{2}}\right]$ és $y \in \left[\frac{R}{\sqrt{2}}; R\right]$.

MidPoint körrajzoló algoritmus

Az *Origo* középpontú R sugarú kör implicit egyenlete

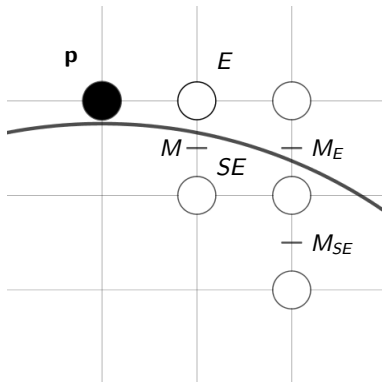
$$F(x, y) = x^2 + y^2 - R^2$$

MidPoint körrajzoló algoritmus

Tegyük fel, hogy egy előző lépésben a $\mathbf{p}(x_p; y_p)$ pontot választottuk. Ekkor a d_p döntési változó az M pontban

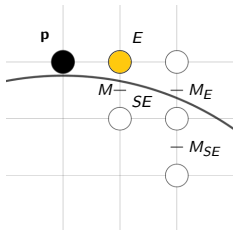
$$d_p = F\left(x_p + 1; y_p - \frac{1}{2}\right) = (x_p + 1)^2 + \left(y_p - \frac{1}{2}\right)^2 - R^2$$

MidPoint körrajzoló algoritmus

Ha $d_p < 0$, tehát az E pontot választottuk, akkor M_E értéke a következőképpen számolható.

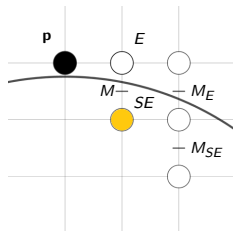
$$d_{p+1} = F\left(x_p + 2, y_p - \frac{1}{2}\right) = (x_p + 2)^2 + \left(y_p - \frac{1}{2}\right)^2 - R^2$$

$$d_{p+1} = d_p + 2x_p + 3$$

Tehát $d_{M_E} = 2x_p + 3$

MidPoint körrajzoló algoritmus

Ha $d_p \leq 0$, tehát az SE pontot választottuk, akkor M_{SE} értéke a következőképpen számolható.

$$d_{p+1} = F\left(x_p + 2, y_p - \frac{3}{2}\right) = (x_p + 2)^2 + \left(y_p - \frac{3}{2}\right)^2 - R^2$$

$$d_{p+1} = d_p + 2x_p - 2y_p + 5$$

Tehát $d_{M_{SE}} = 2x_p - 2y_p + 5$

MidPoint körrajzoló algoritmus

A szakaszrajzoló algoritmushoz hasonlóan már csak a kezdőértéket kell meghatároznunk.

Ehhez d_P egyenletébe helyettesítsük be a kezdőpont $(0; R)$ koordinátáit!

MidPoint körrajzoló algoritmus

A szakaszrajzoló algoritmushoz hasonlóan már csak a kezdőértéket kell meghatároznunk.

Ehhez d_P egyenletébe helyettesítsük be a kezdőpont $(0; R)$ koordinátáit!

$$\begin{aligned}d_1 &= F\left(1, R - \frac{1}{2}\right) = 1 + \left(R - \frac{1}{2}\right)^2 - R^2 \\&= 1 + \left(R^2 - R + \frac{1}{4}\right) - R^2 = \frac{5}{4} - R\end{aligned}$$

MidPoint algoritmus

```
ELJÁRÁS MP_KOR_V1(EGÉSZ R, SZIN S);  
  VÁLTOZÓK  
    EGÉSZ: X, Y;  
    VALÓS: D;  
  ALGORITMUS  
    X <- 0;  
    Y <- R;  
    D <- 5 / 4 - R;  
    KORPONT(X, Y, S);  
    CIKLUS_AMÍG (Y > X)  
      HA (D < 0) AKKOR  
        D <- D + 2 * X + 3;  
      KÜLÖNBEN  
        D <- D + 2 * (X - Y) + 5;  
        Y <- Y - 1;  
      HA_VÉGE;  
      X <- X + 1;  
      KORPONT(X, Y, S);  
    CIKLUS_VÉGE;  
  ELJÁRÁS_VÉGE;
```

MidPoint körrajzoló algoritmus

Sajnos a döntési változó valós.

MidPoint körrajzoló algoritmus

Sajnos a döntési változó valós. A probléma kiküszöbölése egyszerű programtranszformációval történik.

MidPoint körrajzoló algoritmus

Sajnos a döntési változó valós. A probléma kiküszöbölése egyszerű programtranszformációval történik.

- Vezessük be a $H \leftarrow D-1/4$ döntési változót!

MidPoint körrajzoló algoritmus

Sajnos a döntési változó valós. A probléma kiküszöbölése egyszerű programtranszformációval történik.

- Vezessük be a $H \leftarrow D - 1/4$ döntési változót!
- Ezzel D értékét $H + 1/4$ -re cseréljük.

MidPoint körrajzoló algoritmus

Sajnos a döntési változó valós. A probléma kiküszöbölése egyszerű programtranszformációval történik.

- Vezessük be a $H \leftarrow D - 1/4$ döntési változót!
- Ezzel D értékét $H + 1/4$ -re cseréljük.
- Az inicializáló érték $H \leftarrow 1 - R$ lesz.

MidPoint körrajzoló algoritmus

Sajnos a döntési változó valós. A probléma kiküszöbölése egyszerű programtranszformációval történik.

- Vezessük be a $H \leftarrow D - 1/4$ döntési változót!
- Ezzel D értékét $H + 1/4$ -re cseréljük.
- Az inicializáló érték $H \leftarrow 1 - R$ lesz.
- Ezzel együtt a ciklusmagban a feltétel $H < -1/4$ -re változik.

MidPoint körrajzoló algoritmus

Sajnos a döntési változó valós. A probléma kiküszöbölése egyszerű programtranszformációval történik.

- Vezessük be a $H \leftarrow D - 1/4$ döntési változót!
- Ezzel D értékét $H + 1/4$ -re cseréljük.
- Az inicializáló érték $H \leftarrow 1 - R$ lesz.
- Ezzel együtt a ciklusmagban a feltétel $H < -1/4$ -re változik.

Mivel H egész értékről indul, és egész értékkel növekszik, így ezt a feltételt biztonsággal cserélhetjük $H < 0$ -ra.

MidPoint algoritmus

```
ELJÁRÁS MP_KOR_V2(EGÉSZ R, SZIN S);  
  VÁLTOZÓK  
    EGÉSZ: X, Y, H;  
  ALGORITMUS  
    X <- 0;  
    Y <- R;  
    H <- 1 - R;  
    KORPONT(X, Y, S);  
    CIKLUS_AMÍG (Y > X)  
      HA (H < 0) AKKOR  
        H <- H + 2 * X + 3;  
      KÜLÖNBEN  
        H <- H + 2 * (X - Y) + 5;  
        Y <- Y - 1;  
      HA_VÉGE;  
      X <- X + 1;  
      KORPONT(X, Y, S);  
    CIKLUS_VÉGE;  
  ELJÁRÁS_VÉGE;
```

Köszönöm a figyelmet!